

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Полтавської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Полтавської області в II кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Полтавської області у II кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні очікування залишаються високими. Прогнозується сповільнення девальвації національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** високими темпами: баланс відповідей – 35.0% (у попередньому кварталі – 17.5%) (графік 1), у цілому по Україні – 15.9%;
- **суттєве зростання цін на споживчі товари та послуги:** 72.5% респондентів очікують, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 70.0%), у цілому по Україні – 45.8%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 60.0% респондентів (у попередньому кварталі – 79.5%), у цілому по Україні – 63.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 16.7% (у I кварталі 2021 року – 13.2%), у цілому по Україні – 18.3% (таблиця);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 12.5% (у I кварталі 2021 року – 5.0%) (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку помітно зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у I кварталі 2021 року – 0.0%). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – по 21.0%;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 10.5% (у попередньому кварталі – 11.1%). **Обсяг інвестицій на виконання будівельних робіт,** за оцінками респондентів, **зменшиться:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 16.9% та 6.4% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах п'ятий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 2.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.1%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 1.0%;
- **стрімкіше зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства** (баланс відповідей – 85.0%), **порівняно з цінами на продукцію власного виробництва** (баланс відповідей – 50.0%) (у I кварталі 2021 року – 92.3% та 52.5% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції вищими темпами:** баланс відповідей – 44.7% (у попередньому кварталі – 35.9%), водночас **уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 31.6% (у I кварталі 2021 року – 62.5%) (графіки 6 і 4).

Основним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 5).

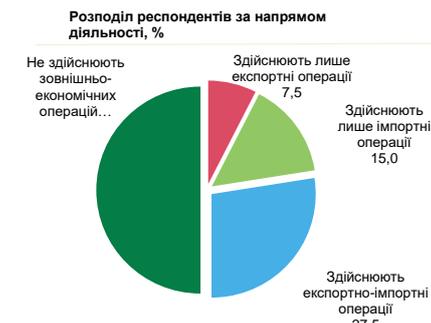
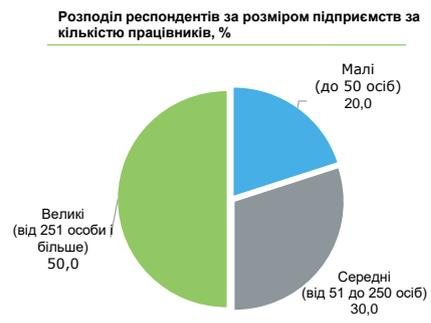
Підприємства області і надалі очікують зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). 47.5% респондентів планують брати банківські кредити та надають перевагу національній валюті. На думку респондентів області, умови доступу до банківських кредитів пом'якшилися (графік 9). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів залишалися занадто високі ставки за кредитами (графік 10).

95.0% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

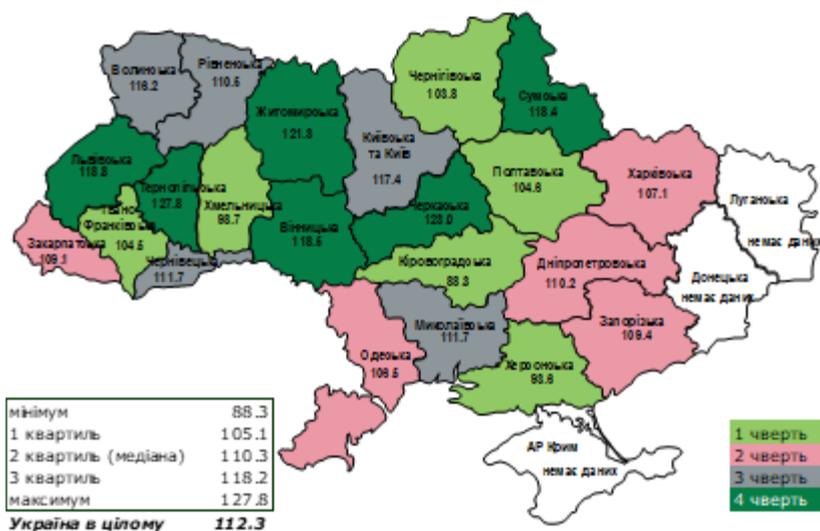
- **поточний фінансово-економічний стан поганий** п'ятий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 15.8% (найнижча оцінка серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий – 6.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей зменшилися.** Підприємства області працюють на межі виробничих потужностей: баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2021 року – 5.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 05 травня – 01 червня 2021 року;
- опитано всього 40 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Полтавської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-16,7	2,5	0,0	13,2	16,7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-11,6	5,0	2,4	5,0	12,5
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-32,6	5,1	-10,5	0,0	-14,3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-18,6	-2,6	5,3	11,1	10,5
кількості працівників	-13,6	-17,1	-20,0	-5,1	-2,6

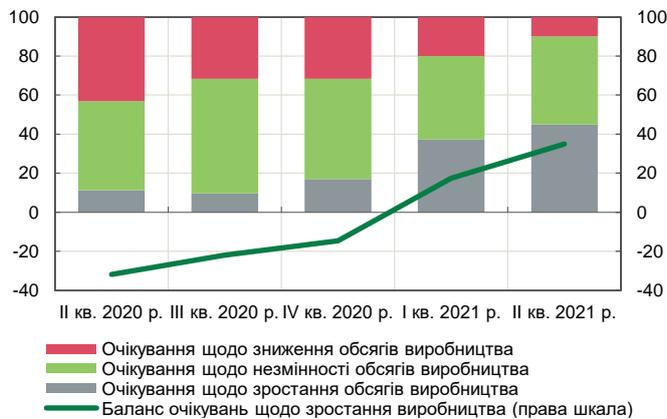
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

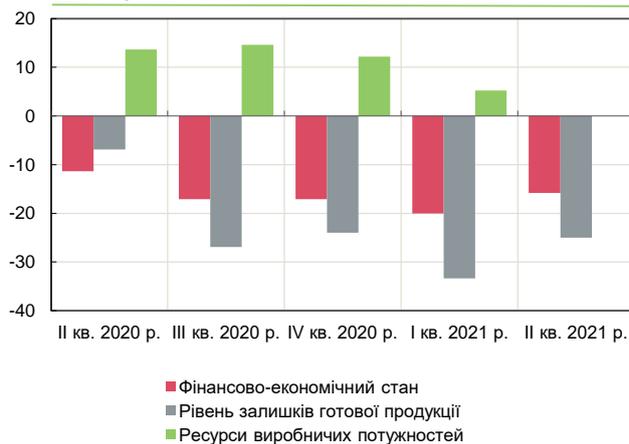
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

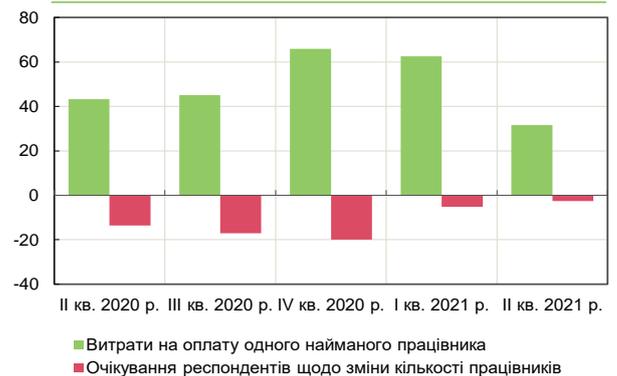
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

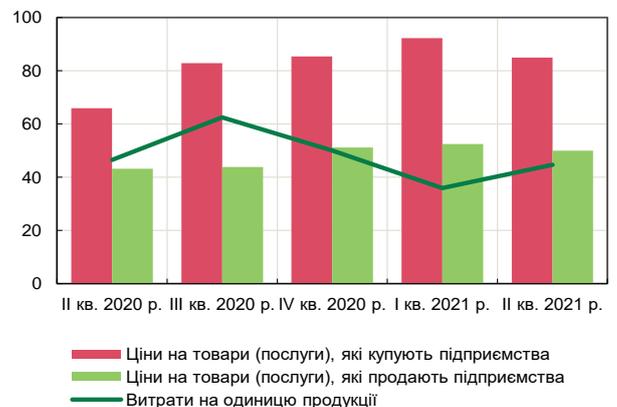
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

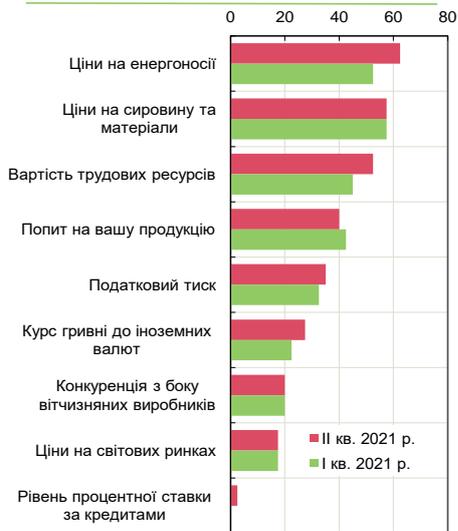
Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

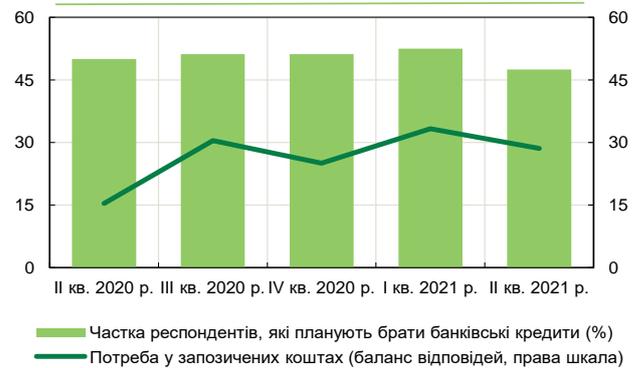
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

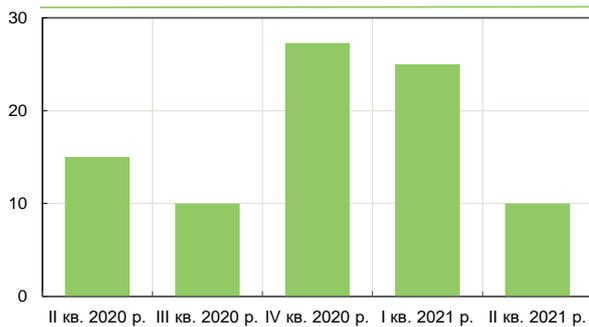
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які зможуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

